

DEN EUROPÆISKE TILSYNSFØRENDE FOR DATABESKYTTELSE

Resumé af udtalelse fra Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse om meddelelsen fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet »En ny æra for luftfarten — Luftfartsmarkedet åbnes for civil anvendelse af fjernstyrede luftfartøjssystemer på en sikker og holdbar måde«

(Udtalelsen i sin helhed findes på engelsk, fransk og tysk på Den Europæiske Tilsynsførendes websted www.edps.europa.eu)

(2015/C 48/04)

I. Indledning

I.1 Høring af Den Europæiske Tilsynsførende (EDPS)

1. Den 8. april 2014 vedtog Kommissionen en meddelelse til Europa-Parlamentet og Rådet om »En ny æra for luftfarten — Luftfartsmarkedet åbnes for civil anvendelse af fjernstyrede luftfartøjssystemer på en sikker og holdbar måde« (herefter »meddelelsen«) ⁽¹⁾.
2. RPAS er fjernstyrede luftfartøjssystemer eller, med andre ord luftfartøjer, der kan flyve, uden at der er en pilot om bord. Oftest anvendes de ikke som simple luftfartssystemer, men omfatter udstyr såsom kameraer, mikrofoner, sensorer og GPS, der kan muliggøre behandling af personoplysninger.
3. Som der vil blive redegjort nærmere for i denne udtalelse, finder retten til respekt for privatliv og familieliv og til databeskyttelse, der er sikret ved artikel 8 i Europarådets konvention om menneskerettigheder og artikel 7 og 8 i EU's chartret om grundlæggende rettigheder, anvendelse på denne fremspirende teknologi. Da fjernstyrede luftfartøjssystemer har det samme potentiale til i alvorlig grad at gribe ind i retten til respekt for privatliv og familieliv og til databeskyttelse som de onlineteknologier, Den Europæiske Unions Domstol har behandlet i dommene i Digital Rights Ireland-sagen ⁽²⁾ og Google Spain mod AEPD-sagen ⁽³⁾, skal de endvidere behandles meget omhyggeligt.
4. Den tilsynsførende glæder sig derfor over, at han er blevet hørt af Kommissionen om denne meddelelse.

IV. Konklusioner

65. Den tilsynsførende glæder sig over, at han er blevet hørt af Kommissionen om denne meddelelse, og fremhæver, at civile anvendelser af RPAS-systemer dækker alle områder, der ikke falder ind under militære anvendelsesformål, og således ikke er begrænset til kommercielle anvendelsesformål. Han glæder sig også over, at meddelelsen ikke kun fremhæver de sociale og økonomiske fordele ved civil anvendelse af RPAS-systemer, men at også beskyttelse af privatlivets fred, databeskyttelse og sikkerhed er afgørende faktorer, der skal sikres overholdt med henblik på deres udbredelse.
66. Der bør sondres mellem RPAS-systemer og fly og TV-overvågning, fordi deres »mobilitet og diskretion« gør, at de kan anvendes i mange flere situationer. Derudover kan de kombineres med andre teknologier, såsom kameraudstyr, wi-fi-sensorer, mikrofoner, biometriske sensorer, GPS-systemer, systemer til læsning af IP-adresser og RFID-sporings-systemer, der alle giver mulighed for at behandle personoplysninger og tilvejebringe de samme potentielt effektive overvågningsværktøjer.

⁽¹⁾ COM(2014) 207 final af 8.4.2014.

⁽²⁾ Forenede sager C-293/12 og C-594/12, Digital Rights Ireland Ltd mod Minister for Communications, Marine and Natural Resources, Minister for Justice, Equality and Law Reform, The Commissioner of the Garda Síochána, Ireland og Attorney General, og Kärntner Landesregierung, Michael Seitlinger og Christof Tschohl m.fl., Domstolens dom (Store Afdeling) af 8. april 2014 (anmodning om præjudiciel afgørelse fra High Court of Ireland (Irland) og Verfassungsgerichtshof (Østrig)).

⁽³⁾ Sag C-131/12, Google Spain SL, Google Inc. mod Agencia Española de Protección de Datos (AEPD), Domstolens dom af 13. maj 2014.

67. Den tilsynsførende understreger derfor, at anvendelse af RPAS-systemer, der indebærer behandling af personoplysninger, i de fleste tilfælde udgør et indgreb i retten til respekt for privatliv og familieliv, der er sikret ved artikel 8 i Europarådets konvention om menneskerettigheder (herefter »menneskerettighedskonventionen«) og artikel 7 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (herefter »chartret«), idet det anfægter den ret til fortrolighed og privatlivets fred, der er sikret alle personer i EU, og derfor kun kan tillades på særlige betingelser og efter udstedelse af særlige garantier. Når personoplysninger behandles af RPAS-systemer, der anvendes i EU, hvilket er almindeligt, finder retten til beskyttelse af personoplysninger som fastsat i artikel 8 i chartret under alle omstændigheder anvendelse, og EU's lovgivning om databeskyttelse skal overholdes.
68. I praksis vil enkeltpersoners anvendelse af RPAS-systemer til private aktiviteter derfor normalt være omfattet af kravene i direktiv 95/46/EF og kun sjældent være omfattet af undtagelsen for anvendelse i hjemmet. Som en forudsætning for databeskyttelsesreglerne skal behandlingen af personoplysninger under alle omstændigheder være lovlig i alle henseender. Dette betyder også, at andre relevante regler inden for f.eks. civil- eller strafferet, intellektuel ejendomsret, luftfarts- eller miljølovgivning skal overholdes.
69. Behandlingen af personoplysninger via RPAS-systemer til kommercielle eller professionelle formål skal være i overensstemmelse med den nationale gennemførelseslovgivning til direktiv 95/46/EF.
70. Den tilsynsførende vil endvidere gerne minde om, at simpel offentliggørelse af data på internettet eller i en avis, der ikke har til formål at offentliggøre oplysninger, holdninger eller idéer, ikke er tilstrækkelig til at falde ind under undtagelsen for behandling i journalistisk øjemed, jf. artikel 9 i direktiv 95/46/EF.
71. Anvendelse af RPAS-systemer i retshåndhævelsesøjemed skal også ske under overholdelse af den grundlæggende ret til privatlivets fred, hvorfor disse aktiviteter bør bygge på en klar og tilgængelig lovgivning, tjene et lovligt formål, være nødvendige i et demokratisk samfund og stå i forhold til det tiltænkte formål. Når de fører til behandling af personoplysninger, er de omfattet af de databeskyttelsesgarantier, der er fastsat af EU eller Europarådet.
72. Anvendelsen af RPAS-systemer i efterretningsøjemed skal ske under overholdelse af nødvendigheds- og proportionalitetsprincippet.
73. Da det er tvingende nødvendigt at sikre respekt for privatliv, databeskyttelse og sikkerhedskravene vedrørende denne potentielt meget indgribende nye teknologi, støtter den tilsynsførende, at Kommissionen tager sin manglende kompetence til at regulere RPAS-systemer på under 150 kg op til fornyet overvejelse.
74. Den tilsynsførende ser også med tilfredshed på de initiativer og bevidstgørelsesprojekter, der bør ledsage indførelsen af RPAS på EU's civile marked.
75. Den tilsynsførende anbefaler, at Kommissionen tilskynder RPAS-producenterne til at gennemføre indbygget privatlivsbeskyttelse og privatlivsbeskyttelse som standard og de registeransvarlige til at udføre konsekvensanalyser af databeskyttelsen, hvor databehandlingen indebærer særlige risici for de registreredes rettigheder og frihedsrettigheder på grund af sin art, omfang eller formål.
76. Der skal også gøres en ekstra indsats for at tilskynde til foranstaltninger, der kan gøre det lettere at identificere den registeransvarlige for et RPAS-system.

Udfærdiget i Bruxelles, den 26. november 2014.

Giovanni BUTTARELLI

Assisterende Europæisk Tilsynsførende for Databeskyttelse
